

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

/АНОТАЦИЯ, КРЕДИТИ, ПРЕПОДАВАТЕЛ/

2 курс, 3 семестър

Юридически лица с нестопанска цел - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, доц. д-р Веселин Христов

Същността на ЮЛНЦ;

Конкретните особености на видовете ЮЛНЦ;

Водещата практика по прилагане на актуалната правна уредба на ЮЛНЦ;

Тенденциите в развитието на идеите за ЮЛНЦ;

Взаимовръзките на ЮЛНЦ с други институти на частното и публичното право право – тези на Общата част на Гражданското право; на останалите негови специални части; на Търговското право; на Конституционното и Данъчното право;

Антични правни системи - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, проф. д-р Малина Новкиришка

Курсът запознава студентите с основните институти на правните системи на Древния Изток, Гърция, Индия, Китай и Древния Рим. Проследява се развитието на публичното и частното право, взаимодействието между публичната власт и правната регламентация, ролята на обичаите, религията и другите неюридически регулатори на човешкото поведение в античното общество. Специално внимание се отделя на политическите и правни възгледи в отделните антични държави, които в повечето случаи предопределят правното регулиране. Студентите се запознават и с изворовия материал за античните правни системи, със законодателната техника, правоприлагането и пр. според запазените извори. Дисциплината има за цел да формира знания за развитието на правната система като част от развитието на човешката цивилизация, за постепенното оформяне на механизмите на правно регулиране, разделянето на публичното и частното право на отрасли, формирането на правните институти, както и на понятията за право, справедливост, добросъвестност, принуда и пр.

Публична администрация - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, доц. д-р Иво Христов

Основна цел на дисциплината е да формира знания за това как е изградена и функционира администрацията като цяло и като отделни административни организации, както и каква е връзката между право и администрация. След успешно завършен курс се очаква студентите да:

- са запознати с теоретичните концепции, подходи и модели в организационните структури;
- изградят познания за нормативната основа, ролята и механизма на публичната администрация в съвременните условия;
- усвояват знания в практическото функциониране на държавния административен апарат;
- научават да анализират важни институции и механизми на държавната администрация;
- усвоят разбирането, че администрацията не е само система от формални правила, процедури и ограничения, а набор от възможности и инструменти, които се ползват за постигане на творчески цели в обществото;
- изградят управленски, мениджърски и организационни умения.

Конституционно правосъдие - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 3 семестър, проф. д-р Емилия Друмева

Съдържанието на лекционния курс по «Конституционно правосъдие» е структурирано в няколко основни теми. В рамките на тази учебна дисциплина студентите по право изучават реалното приложение на принципа за върховенството на Конституцията и по-точно неговата институционализация в лицето на Конституционния съд на Република България, прилагаш конституционното право като юстициабилен правен отрасъл; изучава се функционирането на съда и преди всичко – неговите актове и тяхното действие. Студентите получават необходими и полезни теоретични и преди всичко практически знания за бъдещата им професионална кариера.

2 курс, 4 семестър

Църковно право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, гл. ас д-р Петя Неделева

Църковното право като научна дисциплина има своето постоянно място в университетското преподаване още с появата на университетите.

В Юридическия факултет на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" дисциплината „Църковно право“ е избираема. След нейното въвеждане се преподава от проф. д-р Гъльбина Петрова, която я преподава и пред студенти от специалността Теология.

Още с възприемането на християнството като официална религия каноните, т.е. юридическите норми за църковния живот по необходимост застанали редом със светското законодателство. Своеобразната природа на църковните канони запазила отличителните си черти, но в общата система на правото, каноните и светските закони се развивали като две допълващи се една друга части на едно цяло. Взаимодействието на църковното и светското право наложили едновременно им изучаване.

Предмет на църковното право е изучаването на източниците на църковното право и въз основа на тях – изучаване същността, устройството и управлението на църквата, функциите на нейните органи, собственост, семейно и наказателно право отношенията между държавата и църквата.

Сравнително конституционно право на Обединена Европа - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, проф. д-р Е. Друмева

Изучава се конституционното право и практика (държавно устройство и основни права и свободи) на съвременните държави по света, с акцент върху тези от Европа. Натрупват се знания, култура и ориентиране в политическото пространство.

Обичайно право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, гл. ас д-р Петя Неделева

Целта на учебната дисциплина «Обичайно право» е да запознае студентите от втори курс на специалността „Право“, редовно и задочно обучение, с най-продължително съществувалото право – като се започне от преддържавния период и се достигне до наши дни. В този смисъл обичайното право е продължение и конкретизация на изучавана в първи курс дисциплина „История на българската държава и право“, още повече че много от елементите на обичайното право са били включвани в официалното държавно законодателство, а в периодите на чуждо владичество обичайното право е било основното и най-масово прилагано законодателство сред населението.

Съдържанието на учебната дисциплина включва два основни дяла – форми на организация и видове обичайно право. Първият дял разглежда развитието на общината през различните исторически периоди, еснафите и другите форми на организация, видовете семейства, т.е. средата, в която се оформя и битува обичайното право. Вторият дял разглежда отделните видове обичайно право – семейно, вещно, наследствено, договорно, наказателно и съдебно, проследени както през българското средновековие, така и през периода на османското владичество. Прави се и съпоставка между обичаите на различните общиности, живеещи на територията на българската държава – евреи, арменци, мюсюлмани, роми и др. В края на дисциплината се търси приложението на обичайното право в съвременността (търговски обичай, обичаи при склучването на брак, раждането на дете и др.).

Дипломатическо и консулско право - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Избираемата дисциплина „Дипломатическо и консулско право“ цели да даде знания на студентите относно този специфичен дял на международното право, да задълбочи придобитите знания при изучаване на дисциплината Международно публично право. Студентите се запознават с възникването и еволюцията на дипломатическите и консулските отношения, с видовете и структурата на дипломатическите и консулските представителства; с дейността на дипломатическите и консулските представителства. Те изучават привилегиите и имунитетите на дипломатическите и консулските представителства, както и привилегиите и имунитетите на международните

служители. Особено внимание в дисциплината се обръща върху консулските представителства. При изучаването на отделните видове дипломатически и консулски представителства в учебната програма е поставено ударение върху създаването и прилагането на Виенските конвенции, уреждащи материала за тази област. Студентите се запознават със Споразумението от Шенген и Конвенцията за прилагането му.

Наред с дейността на консулските представителства студентите придобиват знания относно визовата политика на РБългария и нейното вътрешно дипломатическо и консулско право. Студентите се запознават с много практически въпроси и казуси.

Мироопазващи операции и регионална сигурност - 3 броя ECTS кредити, 2 курс, 4 семестър, доц. д-р Надя Бояджиева

Учебната дисциплина „*Мироопазващи операции и регионална сигурност*“ е избираема за студентите в Юридическия факултет на Пловдивския университет „П. Хилендарски“. Дисциплината се изучава в първи семестър на втори курс на редовно обучение - 30 часа лекции и 18 часа лекции във втори курс, задочно обучение, първи семестър. Учебната дисциплина «*Мироопазващи операции и регионална сигурност*» има за цел да даде знания на студентите за основните теоретични модели на мироопазващите операции /с мандат, даден от ООН/, които са един от най-важните и нови елементи в концепцията за колективното използване на военна сила в годините на Студената война /1948 – 1991 г./ и след нея. Ще бъде акцентирано върху ролята на МОО за изолирането на някои конфликти от съперничеството между свръх-държавите. В периода след края на двуполюсната система ще бъде отразена ролята и на проведените от другите международни организации МОО /ЕС, ОССЕ, НАТО/ и тяхното сътрудничество с цел съхраняване на регионалния и световния мир. Студентите ще бъдат запознати със съвременните заплахи и проблемите на сигурността в съвременния свят, които изискват създаването на по-жизнеспособни и ефективни механизми за разрешаване и предотвратяване на конфликтите от традиционната концепция за мироопазването.

3 курс, 5 семестър

Международно правосъдие – 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Цветана Каменова

Учебната дисциплина „ международно правосъдие“ цели да запознае студентите от трети курс, специалност „Право“, редовно и задочно обучение с тази най-динамично развиваща се през 21 век част на международното право.

При изучаване на учебната дисциплина студентите придобиват знания относно:

- международния арбитраж като способ за разрешаване на спорове;
- възникването и развитието на международното правосъдие в Обществото на народите;
- юрисдикцията на Международния съд на ООН като един от главните органи на ООН;
- международните наказателни съдилища – ад хок съдилища, създадени от Съвета за сигурност на ООН (Международния трибунал за бивша Югославия и Международния трибунал за Руанда);
- смесените международни наказателни съдилища: за Сиера Леоне, Камбоджа, Ливан;
- функционирането на Международния наказателен съд, както и относно престъпленията геноцид, престъпления против човечеството и военни престъпления, определени от Римския статут за Международния наказателен съд;
- изпълнение на наказанията, наложени от международните наказателни съдилища;
- Международния трибунал по морско право със седалище в Хамбург и неговата юрисдикция.

Нормотворчество - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Е. Друмева

Натрупват се знания и умения как се правят проекти за закони, наредби, правилници, как тези актове се изменят и отменят. Студентите събират практически знания и умения за професията.

Екологично право - 6 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Георги Пенчев

Целта на учебния курс "Екологично право" е да даде на студентите от Юридическия факултет на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" основни познания за правните аспекти на опазването на околната среда в Република България. В тематично отношение той обхваща условно два основни дяла – обща и специална част. В общата част се разглеждат проблеми с по-цялостно значение за природозащитната дейност на отделните правни субекти, както и общотеоретични екологоправни проблеми. В специалната част вниманието е насочено към опазването на отделните природни ресурси, както и на околната среда от замърсяване и увреждане, причинено от специфични значими дейности.

Административно правосъдие - 6 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф.д-р Иван Тодоров, доц.д-р Богдан Йорданов

Целта на лекционния курс е да даде на студентите от Юридическия факултет на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" надграждане върху основния курс по Административно право и административен процес, преподаван в 3 семестър/2 курс, като се наблегне на съдебните производства по оспорване на административните актове и техните особености. Дисциплината е избираема и се записва от студенти с подчертан интерес към публичното право въобще и административното право в частност. Дисциплината трябва да отговори на техния интерес чрез по-задълбочено изследване на историята на административното правосъдие в България, поглед към неговото бъдеще и по-задълбочено, отколкото в задължителната дисциплина „Административно право и административен процес“ излагане на детайлите относно

административните производства. Прави се детайлен анализ на практиката на Конституционния и Върховния административен съд.

Икономика - 6 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, доц. д-р Маргарита Дончева

Курсът по Икономика има за цел да запознае студентите с микро- и макроикономиката като раздели на съвременната икономическа теория, с принципите и основните модели на поведение на индивидите, семействата, домакинствата, фирмите и държавите. Усвояват се основни икономически понятия, категории и пазарни закономерности. Проследяват се логиката на стопанско поведение от гледна точка на икономическата ефективност, конвенционални и съвременни икономически модели и политики. Студентите се запознават с актуални проблеми на прехода към пазарно стопанство у нас и в глобален план. Авторът се стреми да съчетае количествения с качествения анализ и икономическото със социалното мислене.

Изборно право и избирателни системи - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д-р Веселин Цанков

Предложената програма цели по-добро изясняване на същността на избирателните процеси и ролята им за обществения живот, правилното им възприемане, като специфична част от публичните обществени отношения с аспект права на человека и национален интерес и може би за най-важното – формиране на необходимата нагласа за необходимостта да се гласува. Представена е реалната фактическа ситуация по отношение на изборния процес, както в исторически аспект, така и настоящите особености. Подробно внимание се отделя на правната уредба, съдебното обжалване и технико-организационните аспекти на проблемите. Представят се съвременни модели на избирателни системи по света, а също така и конкретните тенденции за развитие в Република България.

Съдебна психология - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 5 семестър, проф. д.ю.н. Йонко Кунчев

Целта на учебната дисциплина “Съдебна психология” е студентите от трети курс специалност “Право”, редовно и задочно обучение да придобият теоретични знания в областта на психическите аспекти на събирането и проверката на доказателства в наказателното производство и обоснованите от психологическа гледна точка препоръки за оптимално провеждане на досъдебното разследване и съдебното следствие. При изучаване на учебната дисциплина студентите придобиват знания относно:

- психологическата структура на дейността в досъдебното производство и съдебното следствие;
- методите за психологичен анализ на престъпното поведение;
- психологическите особености на действията по разследването;
- изготвянето на психологичен профил на неизвестен извънръшител;
- използването на детектора на лъжата, и др.

Практическото значение на тези знания се изразява главно в изграждане на оптимален от психологическа гледна точка подход при събирането и оценката на доказателствата в наказателното производство.

3 курс, 6 семестър

Международно наказателно право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Йордан Айдаров

Лекционният курс по международно наказателно право е избираем за студентите от специалност Право. Той се състои от 30 часа лекции за редовно обучение и 18 часа лекции за задачна форма на обучение.

Международното наказателно право е вече обективен /позитивен/ правен отрасъл, чието изучаване е особено необходимо от всички правоведи в света. Главно достойнство е фактът, че международното наказателно право е и

институционализирано в създадения под егидата на ООН постоянно действащ Международен наказателен съд. Република България е активен участник в разработването и утвърждаването на Международния наказателен съд със седалище в гр. Хага, Холандия. Чрез дейността на Съда се допълва ролята на националното законодателство и правосъдие в борбата срещу международните престъпления. Целта на курса е да обогати правния мироглед на обучаваните, като те бъдат запознати с най-тежките форми на международната престъпност - престъпленията против мира и човечеството /агресия, геноцид, апартеид, военни престъпления/. Международната престъпност е реален социален факт. Борбата срещу нея е изключително трудна и изиска сътрудничеството на държавите с цел укрепване на международния правен мир и сигурност. Обществената опасност на тези престъпления засяга правата и свободите на милиони хора в света. С оглед на това международният законодател създава система от международноправни механизми за противодействие срещу тях с цел именно охрана на тези ценности. Тази тема е сред основните акценти на курса. По време на обучението студентите се запознават с инкриминираните в Римския статут на Международния наказателен съд международни престъпления и престъпления от международен характер /международн престъпления и престъпления – международен тероризъм, биоцид, екоцид, пране на мръсни пари, унищожаване на културно-исторически ценности и др./; Тези знания се вплитат със знанията по международно публично право, международни отношения и вътрешното наказателно, международно хуманитарно право, международно военно право, права на човека.

Предвид на това се прави задължителен сравнителен международно-правен анализ на изучаваните проблеми. Важно практическо значение имат знанията, които получават обучаваните по международно наказателно право за екстрадицията и Европейската заповед за арест като форми на международно сътрудничество в борбата с международна престъпност.

Бежанско право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Веселин Цанков

Курсът цели да създаде умения за работа с имигранти, с лицата, които търсят особена закрила, с лицата търсещи промяна в гражданството. Създава се възможност за получаване на прагматична правна подготовка и нагласа за професионалната реализация на студентите. Предложението курс обхваща на първо място изясняване на правното понятие „гражданство“, „лице без гражданство“, „множество гражданства“, „гражданство на ЕС“, „имигрант“, „бежанец“ и „лице, което търси закрила“ в международноправен и вътрешноправен план. На второ място студентите се запознават с включващите клаузи, следвани от прекратяващите и изключващите клаузи. Разглеждат се специалните случаи отново в теоретичен и практически план. Курсът завършва с преглед на процедурите по прилагане на различните производства. Паралелно се разглеждат релевантните закони и развитието на Aquis communautaire по въпроса.

Съдебен превод - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, доц. д-р Людмила Илиева

Курсът си поставя за цел да запознае студентите с особеностите на съдебния превод, разглеждан като превод в областта на правоприлагането изобщо. Специално внимание е отделено на отношението език-право, на проблемите на правната лингвистика и юридическия превод, на спецификата на превода в граждansкия, наказателния и административния процес. В центъра е поставена фигурата на преводача като посредник не само между езици, а главно между култури.

Идеята е студентите да се запознят с начина на провеждане на разпит в полицията и на съдебно заседание с участието на чужденец, неразбиращ български език. Анализират се отношенията между разследващия, съдията, прокурора, адвоката и преводача, етичния аспект на тези отношения, какво е характерното за тях, какво трябва да се очаква и изисква от преводача, какви са особеностите на съдебните процеси с международен елемент. Разглежда се връзката между правата на человека и превода и отражението й в

международното право и в националното законодателство. Курсът е илюстриран с примери от големи международни наказателни процеси с превод – Нюрнбергския процес, процесите в Йерусалим срещу Адолф Айхман и Иван-Джон Демянюк, делото за атентата срещу папа Йоан-Павел II в Рим, процесът в Хага за бивша Юgosлавия и други.

Стратегическото разположение на България като външна граница на Европейския съюз поставя въпроса за бежанците, за международните стандарти за защита на бежанците, за правния им статут според българското законодателство и отношението към тях, където неизменно присъства фигурата на преводача. Същевременно конфликтите в международните отношения нерядко изваждат на преден план и фигурата на военния преводач, съответно неговия правен статут и работата му в извънредни условия. За съдебното производство е от значение да се познават и особеностите на процесите с участие на глухонеми лица и ролята на жестомимичния превод.

Курсът дава основни познания за работата на юриста с чужденци, в процеси с международен елемент в националните съдилища и в чужбина, както и в други области на контакт на чуждия гражданин, невладеещ български, с държавните органи.

Международно договорно право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Успешно завършилите студенти по тази дисциплина ще могат да прилагат международното договорно право, ще владеят нормите свързани със създаването и прилагането на международните договори, включително и в националното българско право. Своите знания те могат да използват и като юристи, практикуващи в България, работещи като магистрати, адвокати или пък в частния сектор и в местната и централната администрация. Знанията по международно договорно право дават предимство при кандидатстване за работа в международни или чужди компании, а също и в международни организации.

Полицейско право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д-р Веселин Цанков

Наименованието "полиция" има етимологичен произход от древногръцкото "politia", която в древна Гърция означава управление, устройство на град. Постепенно първоначалното значение на това понятие се променя и към края на XVII в. означава цялата дейност на държавата. Към края на XIX в. с тази дума започва да се обозначава специализирания апарат за борба с престъпността и за охрана на публичния ред.

За всеки представлява интерес правната уредба на неговите права и задължения при взаимоотношения с полицията и другите специализирани служби при осъществяване на разнообразната им дейност по защита на националната сигурност и на конституционно установения ред, на охраната на обществения ред и борбата с престъпността, при реализиране на паспортния и разрешителен режим. Съществен интерес буди редът за оспорване на полицейските актове и действия, средствата за защита от противозаконни полицейски действия, като задържане, претърсване, обиск, подслушване, наблюдение и т.н.

Не без значение е развитието на тези взаимоотношения във връзка с присъединяването на Република България към ЕС, практиката в другите държави по тези въпроси и тенденциите в тази насока.

Полицейско разузнаване - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, 6 семестър, проф. д.ю.н. Йонко Кунчев

Целта на учебната дисциплина "Полицейско разузнаване" е студентите от трети курс специалност "Право", редовно и задочно обучение да придобият теоретични знания в областта на оперативноиздирвателните сили, средства и методи, които се използват от полицията за разкриване и предотвратяване на престъпления. При изучаване на учебната дисциплина студентите получават знания относно:

- същността и правните основи на полицейското разузнаване;
- методите на полицейското разузнаване;
- техническите средства, които се използват при полицейското разузнаване;
- организацията и информационното осигуряване на полицейското разузнаване;

- възможностите за използване на полицейското разузнаване при събирането на доказателства в наказателния процес;
- взаимодействието между органите на полицейското разузнаване и разследващите органи.

Практическото значение на тези знания за студентите, които ще работят като разследващи органи, прокурори и съдии по наказателни дела е попълноценено да използват възможностите на полицейското разузнаване при събирането на доказателства.

4 курс, 7 семестър

Социология на правото - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, доц. д-р Иво Христов

Курсът по "Социология на правото" си поставя за цел да проследи и обясни социалната необходимост и специфика на правото като модерен нормативен регулятор. Ето защо той третира предмета си като социален факт, който се разбира и анализира в неговата социоисторическа произведеноност. Тази произведеноност се доказва, като се проследява общото и специфичното в юридическата регулация в домодерните общества, както и съществените различия в генезиса, структурата и ролята на тази регулация в хода на Новото време. Извеждат се основните социални и формални реквизити на модерното право във връзка и чрез особените структури на модерните общества.

Курсът разглежда ролята и функциите на правната регулация в хода на модернизационните процеси в контекста на българската модернизация от XIX и XX в., както и теоретичните и практически шансове за създаване на правово общество у нас в бъдеще. Особено място е отделено на същността, структурата и функциите на правната регулация и свързаните с нея институции в условията на т.нар. преход в края на 20 в. и началото на 21 в. в България. За тази цел курсът предлага една различна интерпретация за ролята на правото в условията на социализма, като се опитва да мине отвъд идеологическите стереотипи по отношение на социализма като социална организация и присъщите за това общество социални регулятори.

Право на международните организации - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Правото на международните организации се счита за най-значителния феномен в развитието на съвременното международно право. То е признато като негов основен дял и се преподава като отделна дисциплина в юридическите факултети по света. Изучаването на тази дисциплина е важно, защото чрез международните организации се осъществяват почти всички аспекти на международното сътрудничество - икономическо, правно, съдебно, военно, хуманитарно, техническо, здравно и други. Постоянно растящият брой на международните организации не само разшири съществено кръга на субектите на международното право, но и влияе в голяма степен и върху развитието на почти всички области на материалното международно право. То е от изключителна практическо значение за юристите. Дейността и актовете на международните организации, в които България членува, засягат всички аспекти на живота, както на международния, като и на националния.

Успешно завършилите обучението по тази дисциплина ще познават международноправната уредба на създаването и функционирането на международните организации, основните видове, структурата им, статуса на служителите им и процеса на взимане на решения. Те ще познават нормите, които се отнасят до сътрудничеството на държавата с международните организации, включително членуването в тях, влизането в договорни отношения, търсенето на отговорност от международните организации или носеното на такава като член на международна организация, зачитането на привилегиите и на имунитетите, се запознаят с функциите на международните организации, с вътрешното им право и с правната сила на техните актове, включително и с действието им в националното право. Ще изучават най-важните международни организации, в които България членува, а също и възникващите в тази връзка правни отношения.

Ще могат да се ориентират в отношенията на България с международните организации и да прилагат нормите, отнасящи се до тях, както в международното, така и в националното право. В тази област те ще могат да заемат ръководни длъжности. Ще могат да предоставят юридически услуги на национални и международни органи и институции, а също на юридически и физически лица. Ще могат да участват на базата на получените знания и умения във всички видове дейности, свързани с международните организации – на ниво правителство, местна администрация, бизнес, неправителствен сектор,

граждани. Успешно завършилите курса ще повишат правната си квалификация и шансовете си за професионално израстване.

Нотариална дейност, кадастър и имотен регистър - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 7 семестър, проф. д-р Венцислав Стоянов

Курсът има за цел да даде основни знания на студентите от въпросите на нотариалното право като гражданскоправна дисциплина, което включва както теоретични, така и практически умения. Студентите се запознават с правния статус на нотариусите, нотариалната камара, съвета на нотариусите и съдиите по вписвания като органи. Изучават подробно видовете нотариални производства и актовете, подлежащи на вписане, партиди на недвижими имоти, както и функциите на Агенцията по вписванията. След запознаване на студентите със съответните нормативни актове и съдебна практика, те ще знаят вече тяхното значение и ще могат да ги използват и тълкуват правилно, както и ще могат да ги съпоставят с нормативни текстове на чужди езици.

4 курс, 8 семестър

Медицинско право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, проф. д-р Дарина Зиновиева

Учебната дисциплина включва материал относно въпросите на медицинското право като предмет и отрасъл в правото, изясняване на правоотношението лекар-пациент, юридически форми на изразяване на съгласие и несъгласие за лечение, административноправни въпроси от управление на здравеопазването – компетенции на изпълнителните органи, фармацевтично законодателство, разрешителни режими за видове действия, свързани с лекарствата, видове лечебни заведения и правен режим за създаване, действие и закриване, отговорност на медицинските специалисти при неизпълнение на задълженията си или при нарушаване на законодателството, защита на пациента, запазване на

лекарската тайна, гражданскоправни проблеми на лица с определени заболявания- отношения, свързани с брак, вменяемост, дееспособност, принудително лечение. Програмата съдържа и някои специфични правни проблеми като трансплантация, изкуствена репродукция и юридическата регламентация у нас и по света, евтаназия и проблеми при смяна на пола. В лекционния курс е включен анализ на законодателството в България по посочените въпроси и сравнителен анализ на законодателствата в други държави. Представени са и примери от практиката- съдебни решения, казуси, психиатрични експертизи, експертизи на ТЕЛК при освидетелстване. Целта на учебната дисциплина е да се придобият познания у студентите по право по гореизброените въпроси, с цел да приложат тези познания в практиката при упражняване на професията си в адвокатура, съд, прокуратура, юрист-консулти в здравеопазването.

Застрахователно право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, проф. д-р Поля Голева

Изучава се **едновременно с търговско право – II част – 8 семестър**. Застрахователното право е част от търговското право, но тъй като е много важно, се взе решение да се изучава като отделна дисциплина, подобно на някои други, като например “търговската несъстоятелност”. **Съдържание:**

Понятие и правна същност на **застраховането**. Какво представлява **застрахователят** – устройство, учредяване, функциониране, застрахователен фонд, прехраняване на застрахователни портфели, конфликт на интереси, застрахователна тайна, застрахователен аутсорсинг;

Застрахователен договор – понятие, страни, съдържание, сключване, права и задължения на страните и последици от неизпълнение на задълженията им

Съзастраховане, презастраховане, обратно застраховане, морско застраховане, застрахователен брокер и застрахователен агент

Видове застраховки – имуществени, лични, на гражданска отговорност, на автомобилистите, на превоза, на кредитора, на финансов загуби, на правни разноски и др.

Преимущества на дисциплината:

1. Застрахователният договор и всички въпроси, свързани с него, са включени в държавния изпит;
2. Дисциплината е изцяло синхронизирана с правото на ЕС относно застраховането и с международното застрахователно право
3. Модерна и актуална дисциплина – делата по застрахователно право съставляват голяма част от търговското и потребителското право в гражданските съдилища
4. Има малко подгответи специалисти по застрахователно право

Какво ще научат студентите:

Студентите ще получат както базисни познания по застрахователно договорно право, така ще могат успешно да дават съвети, да завеждат дела пред съдилища и арбитражи, да осъществяват защита на страните по тези дела, които са комплицирани и сложни и у нас има малко специалисти по тях. Дисциплината напоследък започна да се изучава и в други факултети и нейното неглижиране би се отразило отрицателно на подготовката на студентите в ЮФ на Пловдивския университет. Знанията по застрахователно право са абсолютно необходими за адвокати, съдии, юрисконсулти, прокурори, нотариуси и частни съдебни изпълнители

Помощни материали: кодекс и учебник на преподавателя, богата и публикувана съдебна практика

В какво ще се състои подготовката?

Студентите не само ще получат знания, но ще се научат на алгоритъма и тънкостите при решаване на казуси по застрахователно право.

Формата на изпитване – по желание – устно или писмено развиване на един въпрос или тест.

Териториално устройствено развитие и планиране - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, доц.д-р Богдан Йорданов

Основна цел на дисциплината е да формира знания за регулирането, планирането и използването на територията на Република България, предназначението на отделните видове територии и поземлени имоти, административноправния режим на строителството, контрола върху актовете в териториалното устройство. След успешна завършване на курса от студентите се очаква да:

- са се запознали с нормативните основи на устройство на територията и регионалното планиране;
- да изградят познания за актовете и механизмите на устройственото планиране, инвестиционното проектиране и разрешаването на строителството;
- да получат знания в практическото функциониране на държавните административни органи в сферата на териториалното устройство, изработването и одобряването на общите и подробните устройствени планове, използването на териториите и застрояването;
- да се научат да анализират и прилагат основни правила и нормативи за жилищните сгради и застрояването;
- да изградят правни и административни умения относно процедурите за създаване, одобряване и изменение на устройствени планове, както и за контрол по устройство на територията и строителството, включително възможностите за оспорване на актовете по административен и съдебен ред;
- да се запознаят с „най-добрите“ световни практики в областта на градоустройството.

Международно въздушно и космическо право - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, 8 семестър, проф. д-р Емил Константинов

Обучението ще задълбочи специализираната квалификация на студентите по международно право и ще разшири техния правен хоризонт в посока на използването на най-новите технологии и правната му уредба. То ще открие пред тях допълнителна възможност за специализирана професионална изява в националната и международна администрация по проблемите на използването на космоса и на космическите дейности, въздушните съобщения и транспорт,

контрола на въздушното пространство и на полетите, във военното дело, използването на въздушното и на космическото пространство, на космическите дейности и на авиацията за земни нужди включително и в морската дейност, в частния бизнес, свързан с изброените дейности и с превоза на пътници, стоки, и товари и съпътстващите го дейности, участие в използването на космическите станции и в международни космически проекти, включително и в сферата на туризма, транспорта, навигацията, комуникациите, опазването на околната среда, метеорологията, контрола на кризи и катастрофи, селското стопанство и много други.

Актове за гражданско състояние - 3 броя ECTS кредити, 5 курс, 9 семестър, доц. д-р Велина Тодорова

Учебната дисциплина „Актове за гражданско състояние“ има практическа насоченост. Целта на дисциплина е:

- да опресни знанията на студентите по темата: гражданско състояние на физическите лица, като съвкупност от основните правоиндивидуализиращи признания, необходими за участието им в гражданския оборот (право и дееспособност, име, пол, гражданство, семейство положение, правни ограничения, произход), придобити в курсовете по Гражданско право Обща част и Обща теория на правото;
- да свърже тези знания с уредбата на вписването на тези белези чрез системата на гражданска регистрация на лицата като запознае студентите с основните положения от действащото законодателство в областта на гражданска регистрация на лицата, видовете регистри, видовете актове, съставянето им, отбелязванията и поправките в тях, функциите на администрацията по съставяне на актовете, функции на актовете;
- да запознае студентите подробно с реквизитите и съставянето на акт за раждане, акт за склучен граждански брак и акт за смърт, както и с придобиващата все по-голямо практическо значение хипотеза, на взаимно признаване на чуждестранни актове за гражданско състояние.

Овладяването на тези знания дава възможност на завършилите юридическо образование да разрешават правни проблеми в областта гражданско състояние на лицата, по-специално като:

1. самостоятелно работят с основни понятия на гражданското и административното право в областта на гражданската регистрация на физическите лица,
2. намират релевантна информация, ориентират се в действащото законодателство и го прилагат.

ФАКУЛТАТИВНИ ДИСЦИПЛИНИ

/АНОТАЦИЯ, КРЕДИТИ, ПРЕПОДАВАТЕЛ/

Политики на Европейския съюз – 3 броя ECTS кредити, 4 курс, проф. д-р И. Илиева

Курсът “Политики на ЕС” има за предмет да затвърди основополагащи знания за създаването и развитието на ЕС, неговата институционална структура и основни принципи на функциониране, главните институции, достиженията на правото на ЕС, източниците, основни политики и отношенията на Р България със Съюза. Курсът е адаптиран за студенти от горните курсове на обучение и в голяма степен представлява репетиториум по Право на ЕС.

След присъединяването на Република България към Европейския съюз правото на ЕС е част от нашия вътрешен правен ред, има директен ефект и се прилага пряко от изпълнителната, законодателната и съдебната власт в страната. Значението на тази материя нараства, тя засяга всички сфери на обществения живот и публичната власт.

Курсът е разделен по класическия за юридическите дисциплини начин на обща и специална част. В общата част се засягат въпросите на историческото развитие на европейската интеграция, етапите на уредбата на учредителните договори до наши дни. Особено внимание е отделено на реформата на ЕС, извършена с влиянето в сила на Лисабонския договор на 1 декември 2009 г. В

тази част се разглеждат и въпросите на разширяванията, членството, както и изключително важните проблеми за компетентността и правната природа на ЕС. Курсът е насочен основно към институционалното право на ЕС и предоставяне на знания за институциите: Европейския съвет, Съвета, Европейския парламент, Комисията и Съда на ЕС. Представени са компетенциите на Съда, както и нормотворческия процес и неговата реформа, извършена с Лисабонския договор. Представя се първичното и вторично право и неговите източници.

Специалната част разглежда основните политики на ЕС в светлината на икономическата интеграция: свободното движение на хора, стоки, услуги, капитали и правото на установяване. Особено внимание е отделено на проблематиката на европейското гражданство и общата политика по външни отношения и сигурност. Представена е реформата в тази материя, включително създаването на новата длъжност Върховен представител на ЕС по въпросите на външната политика и политиката на сигурност.

Накрая е поставена темата за отношенията на Р България с ЕС и представяне на основните положения от Договора за присъединяване към Съюза.

Международноправни средства за борба с тероризма - 3 броя ECTS кредити, 4 курс, проф. д-р Ирена Илиева

Курсът “Международноправни средства за борба срещу тероризма” има за цел да даде знания за широкия инструментариум от международноправни актове за борба срещу тероризма. Понастоящем съществуват 13 универсални международни конвенции с протоколи към някои от тях и 8 конвенции на регионални организации за борба срещу тероризма. Значението на тези инструменти е особено голямо, защото те изразяват широкия консенсус на международната общност по въпросите за борбата срещу тероризма. Курсът е съсредоточен основно върху универсалните международноправни конвенции, но дава и достатъчно информация за регионалните. Главно място сред тях е отделено на конвенциите за борба срещу тероризма, сключени под егидата на Съвета на Европа. Материята е разделена по класическия за юридическите

дисциплини начин на обща и специална част. В общата част се засягат основните теоретични въпроси, сред които най-важния е за понятието "тероризъм". Тук няма единно, общоприето становище както в доктрината, така и в практиката. Следващи съществени теоретични проблеми, но с голямо практическо значение, са въпросите за ограничаването на "международн" от "вътрешния" тероризъм, за разликите от борбата за национално освобождение, от въоръжени конфликти по Международното хуманитарно право и въпроса за "държавния тероризъм". Специалната част разглежда основните универсални конвенции за борба срещу въздушния тероризъм, престъпления срещу лица, ползвани се с международна защита, включително дипломатически агенти, вземането на заложници, "ядрения", морски и бомбен тероризъм. Изучават се проблемите на борбата срещу финансиране на тероризма, методите за осъществяване на наказателна отговорност за извършване на тероризъм, Международния наказателен съд. Накрая е поставен новият въпрос за правата на предполагаемите извършители на терористични престъпления.

Английски език - 4 броя ECTS кредити, 1 курс, ас. Кристина Крислова

Английският език е интернационален език и като такъв е необходимо неговото изучаване и правилна употреба във всекидневната комуникация и в различните научни области.

Факултативната дисциплина английски език е разделена на две части; упражнения по практически английски (лексика, граматика, писане) и упражнения, свързани с правна лексика. Упражненията по английски език започват с преговор на основни граматични и лексикални единици. Преподават се всички основни времена и конструкции в английския език, за улесняване на свободното общуване по английски. Усвояват се и най-често използваната лексика с помоща на текстове и диалози от

съвременния английски език. Студентите се учат как да пишат правилно различни бизнес документи и писма.

Преподават се основните правните термини. Обръща се специално внимание при наименованията на видовете договори, правонарушенията и наказанията, общоупотребима правна лексика и специални фразеологични съчетания.

Преподаваната лексика следва обичайната подредба на граматическите единици, но се прави съобразяване и с употребата на тази лексика по раздели в правото - лично и семейно, вещно, облигационно, наследствено право и т.н.

Международно хуманитарно право - 3 броя ECTS кредити, 3 курс, проф. д-р Цветана Каменова

Учебната дисциплина "международн хуманитарно право" включва изучаване на правните източници на международно хуманитарно право и на практиката по тяхното прилагане. Съдържанието се изразява в 12 подбрани за нуждите на учебния процес теми. На първо място трябва да се спомене мястото на международното хуманитарно право в системата на международното право като цяло. Изяснява се понятието въоръжен конфликт в международното право. Развитие на теориите за въоръжени конфликти през 20 век и през 21 век. Международни и вътрешни въоръжени конфликти. Разясняват се методите и средствата за водене на военни действия и необходимостта от защита на определени категории лица при водене на военни действия (Женевски конвенции от 1949г.) Особено място в съдържанието на тази учебна дисциплина се отделя на съдържанието на обичайните международно правни норми и на кодификацията на тези норми, извършена от Международния червен кръст. Прави се разграничение между нормите за защита на правата на човека съдържащи се в международни конвенции и нормите на международно хуманитарно право В тази връзка се изследва практиката на международните съдилища. На първо място, на Международния съд

на ООН. На второ място, на Международните съдилища, създадени ад хок в системата на ООН и на т. нар. смесени международни съдилища, както и на регионалните международни съдилища, разглеждащи дела както в областта на правата на човека, така и в областта на международното хуманитарно право. Разискват се Насоките, приети от Европейския съюз за съобразяване с нормите на международното хуманитарно право, миро опазващите операции, осъществявани от ООН и от регионални международни организации. Разглеждат се проблемите на прилагане на норми на международно хуманитарно право при наличие на терористични актове, както и задълженията на държавите да прилагат нормите на международното хуманитарно право.

Права на човека и на лица, принадлежащи към малцинства - 3 броя ECTS кредити, проф. д-р Иrena Илиева

Учебната дисциплина "Права на човека и на лица, принадлежащи към малцинства" е насочена да подготви студентите в интердисциплинарната проблематика на правата на човека. Курсът е предназначен за най-широк кръг студенти. Значението на проблемите за правата на човека и основните свободи нараства непрекъснато след Втората световна война и съставлява основната част от "хуманизирането" на международното и националното право. Съществуващите механизми за защита на правата на човека и основните свободи представляват интерес както за специалисти от най-различни области, така и за всеки гражданин на Р. България. Цели се широка информираност и способност за самостоятелно осъществяване на несъдебните механизми за защита на правата на човека.

След присъединяването на Република България към Европейския съюз правото на ЕС е част от нашия вътрешен правен ред, има директен ефект и се прилага пряко от изпълнителната, законодателната и съдебната власт в страната. Значението на тази материя нараства, тя засяга всички сфери на обществения живот и публичната власт. Това е особено видно след влизане в сила на Хартата за основните права в ЕС.

Учебният материал е структуриран в следната последователност: историческо развитие на идеите за защита на правата на човека; теоретични проблеми на вътрешното право; конституционноправна уредба на основните права и основните задължения на гражданите; международноправна защита на правата на човека (възникване, правна уредба на защитата между двете световни войни, защита на правата на човека след Втората световна война); уредба на защитата на правата на човека в общото Международно публично право; уредба на защитата в европейската система; съдебна практика на Европейския съд по правата на човека; проблеми на правата на човека и членството в ЕС.

Международноправни средства за борба с тероризма - 2 броя ECTS кредити, проф. д-р И. Илиева

Курсът "Международноправни средства за борба срещу тероризма" има за цел да даде знания за широкия инструментариум от международноправни актове за борба срещу тероризма. Понастоящем съществуват 13 универсални международни конвенции с протоколи към някои от тях и 8 конвенции на регионални организации за борба срещу тероризма. Значението на тези инструменти е особено голямо, защото те изразяват широкия консенсус на международната общност по въпросите за борбата срещу тероризма.

Курсът е съсредоточен основно върху универсалните международноправни конвенции, но дава и достатъчно информация за регионалните. Главно място сред тях е отделено на конвенциите за борба срещу тероризма, сключени под егидата на Съвета на Европа. Материята е разделена по класическия за юридическите дисциплини начин на обща и специална част. В общата част се засягат основните теоретични въпроси, сред които най-важния е за понятието "тероризъм". Тук няма единно, общоприето становище както в доктрината, така и в практиката. Следващи съществени теоретични проблеми, но с голямо практическо значение, са въпросите за ограничаването на "международния" от "вътрешния" тероризъм, за разликите от борбата за

национално освобождение, от въоръжени конфликти по Международното хуманитарно право и въпроса за "държавния тероризъм". Специалната част разглежда основните универсални конвенции за борба срещу въздушния тероризъм, престъпления срещу лица, ползвани се с международна защита, включително дипломатически агенти, вземането на заложници, "ядрения", „морски“ и „бомбен“ тероризъм. Изучават се проблемите на борбата срещу финансиране на тероризма, методите за осъществяване на наказателна отговорност за извършване на тероризъм и по-специално възможността престъплението от този вид да попаднат под юрисдикцията на Международния наказателен съд. Накрая е поставен новият въпрос за правата на предполагаемите извършители на терористични престъпления.

Равенство във възможностите и актуална джендър проблематика - 2 броя ECTS кредити, проф. д-р И. Илиева

Проблематиката на равенството във възможностите е нова материя, изградена върху развитието на защитата на правата на жените и момичетата в съвременното международно публично право. Същевременно тя е важна част от политиките на Европейския съюз. Материията е предмет на вторичното право на Съюза и се развива изключително динамично. Курсът е построен по модерен начин на преподаване и включва освен традиционните лекции, решаване на казуси и ролеви игри.

В уводната част се разглеждат универсални международни стандарти за правата на жените и основните конвенции и протоколи на ООН.

Съдържанието на курса обхваща теоретична част, която изяснява понятията: равенство във възможностите, произход и употреба на „джендър“, други дефиниции от правото на ЕС (джендър майнстрайминг, джендър бюджетиране и др). Разглеждана са социологическите измерения на проблема (дискриминацията по пол като форма на социална патология: трафик на жени, домашно насилие, криминализирани форми на дискриминация по „пол“ (изнасилванията като форма на девиантно поведение у мъжете и др.), психологическите измерения (стереотипи: „мъжка работа“, „женска работа“).

В специалната част се разглежда вторичното право на ЕС в материията, както и съдебната практика на Съда на ЕС.

В последната част се представя политиката по разнопоставеност в РБългария, Националната стратегия и национални планове за действие за насищаване на равенството на половете, понятие за джендър планиране и джендър бюджетиране, антидискриминационното законодателство в нашата страна, както и практиката на Комисията за защита от дискриминация.

Цялата материя се усвоява с ролеви игри и казуси.

Правен режим на регионалните международни организации - 2 броя ECTS кредити, проф. д-р И. Илиева

Дисциплината "Правен режим на регионални международни организации" е насочена да задълбочи подготовката на студентите в широката проблематика на правото на международните организации. Международните междуправителствени организации са сравнително нов субект на международното право. Техният брой и значение нарастват непрекъснато. Курсът има за предмет само международните междуправителствени организации, но дава информация и за някои спорни проблеми относно международната правосубектност на международните неправителствени организации. В рамките на международните организации се осъществява широко сътрудничество между държавите по всички глобални и регионални проблеми на съвременния свят. Познаването на информационната, нормотворческите, контролни и оперативни функции на международните организации е от голямо значение за разбирането на състоянието на съвременната система на международните отношения. Като вторичен субект на международното право международните организации представляват значителна сложност и тяхната проблематика е обособена в специален отрасъл на МП "Право на международните организации". Курсът е разделен по класическия за юридическите дисциплини начин на обща и специална част. Общата част засяга основните теоретични въпроси за правната природа и

правосубектност на международните организации; възникването и развитието на международните организации; международноправния им статус (юридическо лице, правосубектност, компетентност, договорна правоспособност, правотворчество, същност на правните актове, право на санкции и упражняване на принуда и др.). Изучава се правния статус на служителите на международните организации, техните привилегии и имунитети и въпросите на международната отговорност на международните организации.

Специалната част включва изучаване на регионалните международни организации по географски признак. Особено внимание е отделено на европейските регионални организации като Съвет на Европа, ОССЕ, Европейската асоциация за свободна търговия (ЕФТА) и Европейската космическа агенция. Курсът разглежда системите за колективна сигурност, регионалните споразумения за колективна сигурност, НАТО, Западноевропейския съюз. Накрая на специалната част от курса са включени други регионални организации: Арабска лига, Организацията за Исламско сътрудничество, Африкански съюз, Организацията на американските държави и Асоциацията на държавите от Югоизточна азия (АСЕАН) и др.